

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—.
Če pride naročnik sam v upravnništvo po list: Me-
sečno K 9.50. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sobota 17. julija 1920.

Št. 156.

Herodska grozodejstva Italijanov.

Italijanski napad na našo mejo pri Rakeku. — Grozodejstva Italijanov se nadaljujejo.

Napredni obmejni Slovenci!

Delo na naši severni meji, posebno po Dravski dolini, Koroškem in Prekmurju je težko. To delo probuje potrebuje neobhodno svoj list, ki naj bo vodnik, svetovalec in pomočnik povsod in ob vsakem času. Maribor sam, drugo mesto v Sloveniji s 35 tisoč prebivalci, mora imeti svoj slovenski dnevnik, ker bi bila sramota, da bi imel nemškega a slovenskega ne. Ljubljanski in drugi dnevniki pa ne morejo nikoli posvečati našim krajem toliko pažnje, kolikor jo je treba. Z državno osamosvojitvijo še ni dovršeno tudi delo narodne in napredne osamosvojitve in probuje, zato bo treba še obilo resnega in trdega dela. *Naš list se zadnje čase vedno bolj širi, v par mesecih se je naklada podvojila.* To je dokaz, da je list dober. Mnoge pa moti to, da je majhen po obliki, toda to je le predsodek, kajti čeprav manjši od drugih, poroča vendarle vse ono, kar poročajo drugi, in to celo preje nego drugi, prinaša pa tudi o naših lokalnih dogodkih poročila, ki jih drugi listi ne prinašajo. Ima pa še to prednost, da je najcenejši dnevnik v naši državi. Odselej pa bo posvečal več pažnje tudi Prekmurju in Koroški.

Zato agitirajte zanj, pridobivajte nove naročnike, ter pošiljajte poročila o vsem, kar se pri Vas važnega zgodi; če imate kaj, kar bi javnosti radi povedali, pišite nam in mi bomo objavili. List se bo v kratkem povečal ter bo vsestransko ustrezal. *Zahtevajte ga po gostilnah, kavarnah, brivnicah in povsod, kupujte le pri trdkah ki inserirajo v našem listu, bodite dosledni, kakor so dosledni drugi.*

V povečanem listu bomo priobčevali *velezanimiv izviren roman*, zato

naročite si ga že sedaj, da ne zamudite začetka. Kdor nam pridobi deset novih naročnikov, ki plačajo do konca tega leta naročnino, dobi list do novega leta zastoj.

List stane na mesec le 10 K, in kaj je danes 10 K? *En četrta vina spijete manj na mesec, pa boste vsak dan imeli svoj lasten list, ki Vas bo poučil o vsem, kar se godi po svetu in doma. Na delo torej!*

Konstatiramo . . .

»Včerajšnja »Straža« je prinesla dve zaporedni notici; v prvi, pod naslovom »Delavec« je posvetil . . . pravi, da odseva iz vsega našega članka o prvem sokolskem nastopu v Prekmurju »žalost, mačje solze in razočaranje, ker tičji (!) polet Sokolov v Prekmurje je bil velik fiasko.« Dalje pravi o Sokolih, da so »narodnemu blagru nevarne ptice«. V drugi notici za tem pa se zgraža nad tem, da si je naš list upal opozoriti ljudstvo na pravi pomen orlovskega tabora, ki hoče le »pokazati vsemu svetu, da je Maribor slovensko mesto in ki je sicer katoliška, toda tudi narodna, slovanska prireditve«. To našo notico smatra za »netaktno in neskladno s slovansko gostoljubnostjo«. »Straža« se gotovo ne zaveda, da je istočasno, ko nam očita netaktnost zagrešila resnično in grobo netaktnost s tem, da blati sokolsko prireditev v Murski Soboti, ki je imela 99 krat več narodnega namena kakor pa ga bo imel orlovski tabor, na katerega so povabili tudi — Italijane. Ter dalje s tem, da blati Sokole s »ptiči« ter z »narodnemu blagru nevarnimi pticami«. Toda o netaktnosti »Straže« se tu ne bomo prerekali, povedati pa hočemo par besed, ki so mnenje, ne le vseh pristašev JDS, ampak tudi vsega neklerikalnega mariborskega prebivalstva, o tem »Stražo« lahko preveri vsak, kogarkoli vpraša.

Orli niso niti telovadna niti kulturna organizacija, rodila jih je samo potreba po pompozni agitaciji za klerikalno stranko. V telovadbi niso mogli doslej še nikoli nič pokazati, ker jim je telovadba le postranska

stvar, glavno pa klerikalna agitacija. V kulturnem oziru pa niso doslej storili nič drugega nego poneumnjevali mlade ljudi s klerikalnimi farbarijami, da jih potom njih vzgoje sposobne za mirno prenašanje in podpiranje farovške diktature, katere edina opora je ljudska slepota: kajti človek zdravega in normalnega razuma ne more biti nikoli resničen klerikalec, če pa je kljub temu, zasleduje druge namene, ki so po večini koritarski.

Še manj pa so Orli narodna organizacija. Nastali so, kakor smo že omenili, v svrhu strankarske agitacije, agitacije za ono stranko, ki je tedaj, ko je Orle ustanovila imela glavni namen uničiti v Sloveniji Sokole in narodno-napredne ljudi, ki so bili edini narodnjaki in Jugosloveni. Tako so bili torej ustanovljeni v svrhu indirektnega pobijanja narodne zavednosti in jugoslovenske ideje med slovenskim narodom. O pričetku svetovne vojne so bili ti Orli prva avstrijska avantgarda proti bratom Srbom in Rusom. Iz njihovih vrst so se rekrutirali Pogačnikovi mladostrelci. Iz njihovih vrst so se rekrutirali denuncijanti zavednih in narodnih Slovencev-Sokolov.

Za primero, da nam »Straža« ne bo očitala, da nismo konkretni, navajamo ravno poglavarja mariborskih Orlov, prof. Capudra, ki je denunciral slovenske dijake v Kranju avstrijskim oblastem kot srbofile, radi česar so potem trpeli vso vojno dobo trpljenje mučnikov.

To so bili Orli pred vojno, to so bili med vojno in to so tudi še sedaj. Orlovski tabor v Mariboru nima namena pokazati svetu, da je Maribor slovenski, ampak da je Slovenija klerikalna, da je Maribor klerikalen, toda to ni. In mariborsko prebivalstvo bo tudi to pokazalo. Vaš apel, naj se mesto okraši, se od občinstva ne bo izvajal, če pa se boste skušali poslužiti farovške diktature in klerikalnega terorja potom vašega prokurista dr. Leskovarja, vam bo to napredno mariborsko občinstvo napravilo godbo, ki vam bo še dolgo brnela po ušesih. Za to bomo skrbeli mi, bodo skrbeli narodni socialisti, socialni demokrati in komunisti.

Orlovski tabor je prvi kongres klerikalne črne internacionale, farbanje z narodno prireditvijo pa je najogabnejša zloraba. Edini

Slovani na tem taboru bodo slovaški Orli izdajalca patra Hlinke, ki pa jim ne dovolimo zlorabljanja slovanskega imena, ker to Slovani niso. —

»Straža« je napadla prvi sokolski zlet v Prekmurju, ki je jako lepo izpadel kljub vsej gonji »kristjanov«, napadla je izlet, ki je imel res le naroden in kulturni namen, mi pa smo vam sedaj odgovorili, kakor ste želeli, ta odgovor ste izžvali sami. In še nekaj, ko so prosili Prekmurci, da bi opozorili v »Straži« na slavlje osvobojenja, sta dr. Lenard in Golec odgovorila, da jih to slavlje, kjer so Sokoli nič ne briga. Hočete mar, da vam bomo sedaj mi delali reklamo?

Mi ne dvomimo o tem, da boste zbornali na tabor vse vaše pristaše, kar jih leze in gre, toda radi udeležbe iz našega mesta bi ostali sami. Situacijo bodo rešile marijine device, tretjerednice, cerkovniki ter farovski denar, ki ga ubogo, zaslepljeno ljudstvo znaša v cerkvene puščice za božjo čast, dočim ga vi porabljate za svoje orlovске orgije v božjo nečast.

Na nas pa se ne obračajte, kajti mi smo prerasli omejenost, ki je potrebna farovškim hlapcem Orlom.

Dnevne vesti.

»Straža« in Prekmurje. Za danes samo toliko, da se ne pozabi: Naša »narodno zavedna«, za Prekmurje posebno navdušena »Straža« je po svojih urednikih dr. Lenardu in Golecu zavrnila vsako obvestilo za slavlje osvobojenja Prekmurja. O posledicah tega nekrščanskega sovraštva do »Sokola« se pomenimo pri počaščenju Orlovskega tabora v Mariboru.

50 let papežev »nezmotljivosti«. Jutri, 18. julija poteče pol stoletja, odkar se je med gromovito nevlhto papež Pij IX. takorekoč z nasiljem koncila sam proglašil za nezmotljivega in to božjo lastnost povzdignil za dogmo: »ex sese non autem ecclesiae...« nezmotljiv iz svoje lastne oblasti in ne kot usta cerkve. S to dogmo je rimsko papeštvo doseglo vrhunec svoje domišljave drznosti napram Jezusovim naukom in obenem je doseglo tudi višek svoje namišljene nadoblasti na zemlji. Če tudi se ta dogma nanaša le na papeža kot vrhovnega učenika cerkve v zadevah vere in morale, vendar oziroma ravno za to, je ta dogma iz človeškega in verskega stališča najhujši udarec krščanski resnici. Ravno zdaj se nam zdi čas kakor nalašč pripraven, da se prihodnje dni s to rimo-katoliško nadutostjo pobjliže seznanimo.

Prekmurški učitelji »brezverci«. Na shodu »Kmetske Zveze« v Beltincih je nadučitelj Sprager med drugim tudi svoje napredne tovariše opsoval z brezverci ter jih imenoma navedel. Imena obrekovanih narodno zavednih učiteljev so se odposlala na tajništvo Kmetske Zveze v Maribor, kjer se pečajo s takim ovadništvom in zahtevajo od dr. Brejčeve vlade, da se take žrtve kratkoma premesti ali pa spodi iz take službe. To pavšalno obrekovanje lastnih tovarišev pa se je zagnusilo celo duhovniku Kleklu, ki je po Spragarjevem junaštvu nastopil z izjavo: Kdor zoper svoje lastne stanovske tovariše toliko in samo slabo govori, temu se ne more vsega verjeti. V tem oziru bi bil duhovnik Klekel bela vrana med — črnimi. Radovedni pa smo, ako je Klekel tudi preskrbel, da je tudi ta njegova obsodba denuncijanta in obrekovalca prišla pred sodni stol tajništva KZ in ako so tam to krivico popravili.

Slavolok. Naš slavni magistrat si dovoljuje vprašati, kaj namerava s slavolokom pripravljenim za sprejem Njegovega Visočanstva regenta Aleksandra na novem dravskem mostu, da ga ne podere? Pa ne, da bi ga nameraval porabiti za orlovski tabor? Če zasleduje morebiti take namene,

potem naj si zapomni, da naše ljudstvo nikoli ne bo dovolilo, da bi se slavolok, ki je bil postavljen za sprejem Nj. Visočanstva regenta Aleksandra zborabljal v take namene. Zahtevamo, da se slavolok takoj razdere.

K dogodkom v Trstu. (Poročila očitveca). V Mariboru bivajoč Primorec, ki je včeraj došel iz Trsta, pripoveduje sledeče: Do dogodkov v Splitu nismo opazili nič nenavadnega. Toda že pondeljek, rojstni dan našega kralja Petra so Italijani pričeli protestirati proti naši zastavi, ki je visela na našem konzulatu. Zastava je morala že v opoldanski uri zginiti. Drugo jutro so Italijani pričeli razobešati svoje zastave. Po mestu so hodili posebni oddelki, ki so kontrolirali hiše, kjer ni bilo zastav. Prišli so tudi v pristo luko, kjer še ni bilo zastav in so ravnatelju Tociju z nasiljem grozili, da razobeši zastave. Toci se je izgovarjal, da ni dobil še nobenih navodil, da treba razobešiti zastave. Zastave so morale biti opremljene z žalnimi trakovi. Proti vedno hujšemu organiziranemu terorju so socialisti napovedali protestni shod. Popoldne je društvo »Fascio Triestino di Combattimento« priredilo velik obhod, katerega se je udeležilo tudi mnogo laških oficirjev v civilu. Okrog 4. ure popoldne se je od vseh strani hkrati izvršil napad na Narodni dom. Vdrli so v vse prostore ter od zgorej navzdol polivali bencin iz steklenic. Streljalo se je z revolverji in ročnimi granatami tako vseporek, da so laški razbojniki pri tem sami bili ogroženi. Kmalu nato je pričelo goreti; vse poslopje je bilo hkrati v ognju. Gostje so v divjem obupu bežali in vsepovsod iskali izhoda. Dve ženski sta ubežali na streho dvorane, a ker nista mogli naprej, sta morali bežati zopet skozi goreče spodnje prostore; kdo ju je rešil, očitveca ne ve. Strežkinja Čitalnice, Tornič, se je ob tistem času nič hudega sluteč, kopala v morju in še ob 8. zvečer sedela na obali. Med tem je njen otrok, v podstrešni sobi gorečega poslopja bil že blizu strašne smrti. Ko je vboja mati prišla domov in našla že vse v plamenu, ni vedela kaj je z otrokom; nekdo ga je še ob pravem času rešil. Ko so ga ognjegasci — itak samo na videz pričeli gasiti, so podivjani Lahji protestirali; ognjegasci so se morali omejiti samo na varstvo sosednjih poslopij. Od Balkana, ozir. Narodnega doma so ostala samo vrata v Sokolsko dvorano. Strašen prizor gorečega poslopja se je nudil ponoči. Drugih požarov ni bilo videti. Drugod so samo vse razbili in oropali, izvzemši poslopja »Edinost«. Italijani vračajo glede granat krivdo na Slovence, češ, da so jih oni metali na Lahe. Znanih Slovencev se ni smel nihče prikazati na ulico. V sredo zjutraj je bil promet iz Trsta še v redu, preiskali pa so potnike natančno, in odvzeli vse tržaške liste.

Urade, organizacije, društva i. t. d., ki nam pošiljajo različne notice opozarjamo, da jih pišejo v takem jeziku in obliki, da nam jih ne bo treba popravljati, ali celo preprisovati, ker se odslej taka poročila, oziroma obvestila ne bodo več sprejemala, ampak kratkoma metala v koš. Istotako naj se nam tudi od te strani ničesar ne daje v vednost z enostavno označbo, ampak naj se poročilo, oziroma obvestilo že za list stilizirano dopiše, kajti uredništvo nima časa samo sestavljati društvenih in sličnih obvestil.

Sl. poštnima uradoma v Mariboru in na Muti! Razprodajalec našega lista na Muti g. Alojzij Moran, (prej Oset) nas je včeraj obvestil, da prejema skoro vsak dan po par izvodov lista manj nego bi ga moral dobiti. Ker se od tu odpošlje vsak dan polno število naročenega lista, je edino mogoče, da oni izvod, ki manjkojo ko dospe pošiljatev na Muto izginejo na pošti bodisi na mariborski, ali pa na Muti. Raditega prosimo, da se tozadevno ugotovi, kje leži krivda.

Našo pošto bi prosili, da bi dostavljala ljubljansko pošto, ki dospe v Maribor pred polnočjo že takoj naslednji dan zjutraj in ne komaj popoldan. Po našem mnenju bi se dalo tej želji občinstva lahko odpočiti.

Trgovci in prodajalne cene. Trgovski gremij pozivlja vse svoje člane, da se nemu-

doma po strokah sestanejo, ter tako do očijo jednake prodajalne cene. Pri današnjih razmerah je to neobhodno potrebno vsled tega, ker se trgovca kljub temu, da prodaja pod lastno ceno, a ima vendar višjo prodajalno ceno kot drugi, lahko občutno kaznuje.

Trgovci in naša carinarna. Opetovano se čita v raznih listih pritožbe zaradi nepravilnega postopanja naše carinarne. Vendar take pritožbe po listih nimajo nobenega uspeha. Da pa bode v bodoče tak uspeh zasiguran, je trgovski gremij pripravil polo, na katero se vpišejo vse pritožbe tičeče se carinarne. Te pritožbe se bodo na to tedensko po enkrat skupno poslale ne merodajna mesta. Opozarja se toraj vse člane gremija, da vsak posamezen slučaj takoj javijo gremiju s pravičnimi podatki ter po možnosti tudi javijo osebo, ki postopa nekorektno. Na ta način bode vendar enkrat mogoče priti do božje carinske uprave, kajti ti gospodje se motijo, če mislijo, da je trgovstvo zaradi njih tukaj; nasprotno oni so za nas.

Gradba pravosodnega ministrstva. Stavbeno podjetje »Pionir« je dobilo dovoljenje za zgradbo poslopja pravosodnega ministrstva, ki bo stalo 1,256 000 dinarjev.

Francoska misija v Beogradu. V Beogradu se nahaja francoska misija, ki ji naložuje general. Njena naloga je, proučiti sedanje gospodarske razmere v Jugoslaviji radi čim ožjih trgovinskih zvez med Jugoslavijo in Francijo.

Trgovci in obrtniki se opozarjajo, da je račune, ki se tičejo okrašenja mesta povodom obiska Nj. Vel. regenta, predložiti do včetega 25. julija 1920 pri mestnem magistratu v Mariboru. Računi, ki se predložijo po tem roku se ne bodo upoštevali.

Habsburško premoženje na Češkem. Bivša ministra Veselý in Klofač sta predložila senatu interpelacijo glede konfiskacije habsburškega premoženja v Čehoslovaški.

Učiteljski kongres. Tekom tega tedna pride v Beograd okrog 3000 učiteljev na prvi kongres jugoslovenskega učiteljstva.

Sezona na Klopinskem jezeru na Koroškem je zopet otvorena. Izvrstna oskrba. Pension. Pojasnila daje ravnateljstvo hotela »Klopinsko jezero«.

Jutri v nedeljo vsi na sokolsko slavnost na Muto. Mariborčani se odpeljejo 9.20 iz glavnega kolodvora Studenški Sokol se nam pridruži 9.27 na koroškem kolodvoru. Dolžnost mariborskih in okoliških Slovencev in Sokolov je, se prvega javnega nastopa obmejnega Sokola v tej nemški trdnji v romantičnem trgu Muti udeležiti. Vožnja stane na obe strani 12 K. Vlak vozi ob 23. uri nazaj v Maribor. Vsak naj porabi to ugodno priliko.

Splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot v Mariboru in okolici si je od tukajšnjega kr. polic. komisarjata izposlovala, da sme nabirati prostovoljne milodare za svoje najrevnejše člane. Pobiralo se bo vse, denar, obleke, perilo, čevlji, kurivo, živila itd. Nabiranci bodo imeli od pol. oblasti in od okrajnega glavarstva potrjene izkaznice, da so res upravičeni nabirati, na kar se občinstvo opozarja, da bi ne nasledlo goljufom. Imena dobrosrčnih darovalcev se bodo objavila tudi v vsem mariborskem časopisu.

Jutri v nedeljo, 18. t. m. od 18. ure (6. popoldne) na prostoru »Rapida« v Ljudskem vrtu prvenstvena tekma med slovenskim športnim klubom »Maribor« in »Hert«.

Trgovci, ki žele v bližini Maribora kupiti majhno trgovsko hišo z njivami in vrtom, naj se javijo nemudoma v trgovskem gremiju.

Steparija s ponarejenimi 1000 K bankovci. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je te dni vršila zanimiva razprava. Dne 26. februarja je prišel Dominik Kühberger, trgovec v Gradcu v Maribor, baje z namenom, da nakupi živila. Zglasil se je pri tukajšnjemu trgovcu A. Bernhardu, Koroška cesta, da prevzame dva zaboja za nekega drugega trgovca. Pri tej priliki je Kühberger naprosil

Bernharda, naj mu zamenja 98 bankovcev po 1000 K za dinarske bankovce. Bernhard je bil za to uslugo pripravljen in je šel z denarjem na davčni urad, kjer se mu je naročilo, naj pride popoldne po bankovce. Obstoja je namreč z ozirom na večje število enakih žigov sum, da so žigi in kolki ponarejeni. Sum je bil opravičen. Ko je Kühberger popoldne z Bernhardom prišel na davčni urad, je bil aretiran. Pri osebni preiskavi so našli še 59 bankovcev po 1000 K. Policija je nadeje izsledila v hotelu Meran tudi Kühbergerjevega polbrata Hierzenbergerja, agenta iz Ljubljane, pri kateremu je našla 20 bankovcev po 1000 K in za 2000 K po 1 in 2 K z istotako ponarejenimi žigi. Oba so aretirali ter ju izročili okrožnemu sodišču. Kühberger se zagovarja, da je bankovce dobil deloma od trgovca Latzerja v Gradcu, nekaj v kavarni Roseggerhof, ostale pa v graški eskomptni banki. Male bankovce pa mu je izročil neki Brumec. Oba trdita, da nista vedela, da so bili žigi in kolki ponarejeni. Sumljivo pa je, da je Kühberger rabil potni list Josipa Tekovca in pa, da je izročil Bernhardu oziroma davčnemu uradu samo 98 bankovcev, dočim je druge izročil Hierzenbergerju, 20 pa jih je imel še pri sebi. Značilno je, da Kühberger, ki biva v Gradcu, govori dobro slovenski, dočim njegov polbrat Hierzenberger, ki stanuje v Ljubljani, govori samo nemški. Oba sta bila obtožbe hudo delstva goljufije oproščena, zadeva pa se je izročila v končno rešitev politični oblasti. Zagovarjala sta ju dr. Rosina in dr. Hojnik.

Št. Lenart. Pri nas je nekaj gospodov, katerim niso nič kaj vseč naši narodni prazniki. Na Vidov dan so pridno in vestno delali in celo na praznik sv. Petra in Pavla, ko je vse drvelo v Maribor, niso mogli ostati brez pisarne, čeprav je bilo vse njihovo delo le navidezno, ker to delo ni izviralo iz ljubezni do pisarne, ampak od mrznje do naših državnih praznikov. Tudi na kraljev rojstni dan so hoteli sedeti v uradih, pa jim je vlada zmešala štrečno z naročilom, da je ta dan prost. Čudno, da se pisarne niso podrele, ko je bilo prosto. Zahtevamo, da se ob delavskih dela, toda zahtevamo tudi, da se prazniki puste prosti in da se ne poseda v pisarnah iz dolgega časa in duševne revščine. Sicer pa ne veljajo nobeni izgovori, ker resnica je le ta, da jim narodni in državni prazniki mrzijo. Zato zahtevamo od vlade, da istotako čuva prosti čas, kakor čuva delavnike. Uradnike pa, ki državnih in narodnih praznikov ne spoštujejo in nočejo upoštevati naj se pošlje čez mejo ali pa v pokoj. In to takoj. Toliko za sedaj; drugače pa bomo skrbeli, da se ljudstvu ne bo dajalo z uradovanjem ob praznikih povoda do izgovorov, češ, kaj bi praznovali Vidov dan in Petrovo, ko še uradi delajo. — Mi bi k temu poročili iz Št. Lenarta pripomnili samo še to, da poznamo gospoda nadučitelja, ki je hotel imeti na Vidov dan šolo, kljub odloku, da je šole prost dan ter je tudi res že začel s poukom in peljal otroke v cerkev komaj tedaj, ko so druge učne moči s svojimi razredi same na svojo roko isto storile. Podobni slučaj pa so se menda dogodili tudi drugod. Zato se tudi mi pridružujemo mnenju gospoda dopisnika iz Št. Lenarta, da se take gospode pošlje.

Zadnje vesti.

Herodska grozodejstva Italijanov.

Maribor, 16. julija. Danes iz Trsta semkaj prispelo privatno pismo poroča, da so Italijani v Trstu izvajali v neko hišo slovenske otroke, kjer so jih potem morili, da na ta način uničijo naš živelj. Ko je v pondeljek nesel nek deček očetu kosilo, ga je ustavil nek Italijan ter mu izročil pismo ter nekaj lir, naj ga nese na označeni naslov. Deček pa je to povedal očetu, ki je pismo odprl. V pismu je bilo dobesedno zapisano: „Ne umorite tega fantiča dokler ne pridem jaz.“ Prestrašeni oče je tekel h karabinierjem,

ki so potem preiskali omenjeno hišo ter našli v kleti 50 otročjih glav. Domneva se, da je na ta način izginilo že 275 slovenskih otrok, ki se jih pogreša.

Italijanski napad na našo mejo.

Ljubljana, 16. julija. Včeraj zvečer so Italijani napadli pri Rakeku našo mejo, pričeli so streljati na naše obmejne straže. Padlo je obojestransko okrog 80 strelcev. Na naši strani ni nikakih izgub.

Ljubljana, 17. julija. Po poročilih iz Logatca vozijo Italijani na demarkacijsko črto neprestano vojaštvo in topove ter se utrjujejo.

Ljubljana, 17. julija. Po semkaj došli poročili so Italijanski železničarji odpovedali pokorščino ter nočejo več voziti čez mejo, radi tega so želenico zasedli z vojaškimi železničarskimi oddelki. Vojaške vlake vodijo častniki sami.

Grozodejstva se nadaljujejo.

Trst, 17. julija. Napadi na jugoslovensko imetje in ljudi se po posameznih krajih zasedenega ozemlja še vedno nadaljujejo. V Trstu, Puli in drugod pretepejo vsakega človeka, ki si upa govoriti slovensko ali srbohrvatsko. Pretepe ne reveže pa potem še aretirajo in zaprejo, češ, da izzivajo.

Naših ljudi se polaščata obup in nemir.

Trst, 16. julija. Vsega jugoslovenskega prebivalstva v zasedenem ozemlju se polašča obup in nemir, ker si nihče ni več varen življenja in imetja. Italijanski vojaki grozijo, da bodo v slučaju da pride do vojne z Jugoslavijo poklali vse naše prebivalstvo v zasedenem ozemlju. Radi tega se ljudstvo pripravlja na samoobrambo. Splošno mnenje je — odrešitev ali pa smrt, ker tako ni mogoče dalje živeti.

Vesniču so Italijani še vedno prijatelji!

LDU Beograd, 16. julija. Na včerajšnji seji narodnega predstavništva je na stavljeno vprašanje odgovoril ministrski predsednik dr. Vesnić: Vlada nima nobenega obvestila, da je Bakar zavzet in mi tudi ne verujemo, da se je to zgodilo. O dogodkih v Gorici in na Reki nimamo zanesljivih podatkov. Mi bomo svoje pravice varovali. Kar se tiče Trsta, imamo sporočilo tržaškega delegata. To poročilo se glasi: Včeraj je drhal demonstrirala povodom splitskih dogodkov. Tolpa je popolnoma uničila pohištvo delegacije na Beneškem trgu (Piazza di Venezia) in moje lastno. Pisarna oddelka za izdajanje potnih listov v Mazzinijevi ulici je bila istotako opustošena. Storil sem potrebne korake pri glavnem mestnem komisarju. Po sprejemu te brzojavke je vlada takoj brzojavila svojemu zastopniku v Rimu: Zahtevajte nastopno: 1. Poročilo generalnega civilnega komisarja v zadevi agencije; 2. pravično povračilo škode za opustošene stvari. Do tega trenutka še nimamo poročila iz Trsta in tudi ne iz Rima. Pričakujem možnost, da se bo zastopstvo v Rimu zavzelo za ostale zadeve v Trstu in da pošlje sporočilo vladi. V imenu kraljeve vlade izražam sožalje našim bratom, ki so toliko pretrpeli. Ako so pordčila častnikov točna, potem meče to temno senco na sosedni, še vedno rečem, prijateljski italijanski narod. (Hrup, protesti in medklci.) Jaz upam, gospoda, da se bo italijanski

narod zavedal svojega položaja v svetu in odgovornosti in da bo našel pot in način, da se v teh dneh opre na svoje dostojanstvo in čast. Jaz verujem v to. Kraljeva vlada, zavedajoč se svojih dolžnosti, bo vedno storila, kar interes vesoljnega miru zahteva od nje, in to je, da se obrne na vrhovni svet in mu predloži položaj, kakršen je in vtise, ki jih delajo taki dogodki na celokupni naš narod ter da skrbe za to, da bo takemu stanju konec. V tem trenutku prosim Vas, da se s tem odgovorom zadovoljite.

Vprašanje rekonstrukcije deželnih vlad.

LDU Beograd, 16. julija. »Tribuna« piše: V seji ministrskega sveta so razen splitskih dogodkov obravnavali tudi vprašanje rekonstrukcije pokrajinskih vlad. Kakor vse kaže, se je nadejati, da se že bližamo sporazumu. Danes se je razprava o tem vprašanju nadaljevala. Pesimizem ni upravičen. Na obeh straneh obstoja želja, da se stvar čimprej dovrši ter je umestna nada, da bode tudi popolnoma uspela.

Rusko-angleška mirovna pogajanja.

DKU London, 16. julija. Rusi so pristali na angleški predlog o uvedbi mirovnih pogajanj, zahtevajo le, da se vrše mesto v Londonu v Brestu Litovskem.

Plebiscitna komisija na Koroškem.

DKU Celovec, 16. julija. Danes jutraj ob 8 uri je prispela semkaj francoska sekcija plebiscitne komisije. Predsednik plebiscitne komisije polkovnik Peck ter šef francoske sekcije, grof Chambrun prispesta najbrž v nedeljo. Pričakuje se tudi italijanska sekcija pod vodstvom princa Borghese.

Manifest fašistov pred izgredu.

LDU Trst, 14. julija. Dan pred barbarškimi grozodejstvi proti tukajšnjim Jugoslovenom je »Fascio Triestino di Combattimento« objavilo hujskajoč manifest na tržaško meščanstvo, v katerem trdi najprej, da so Italijani, navdahnjeni od plemenitega čustva humanitete, pustili po vojni narodom, s katerimi so bili prej v sporu, najširšo svobodo misli, vere, jezika, kulture, združevanja in tiska. Dogodki v Trstu, Valoni, Bariju, Ankoni in v Prvačini, nadaljuje manifest, pa so dokazali, da sovražniki Italijanov razvijajo ostro propagando, ki naj bi ovirala, da začnejo Italijani z marljivim delom obnove. Nekaj dni sem, tako trdi manifest, je postal Trst ognjišče najsrboritejših, razkrojevalne propagande. Po ulicah, trgih, v uradih, po hišah, v javnih lokalih itd. se zaničujejo Italijani in se snujejo zarote proti Italiji. V Trst prihajajo sumljive skupine propagandistov, dobro opremljenih z denarjem in tiskovinami in založenih z zlatom iz velikih centrov: Beograda, Ljubljane in Zagreba. Manifest zaključuje: Proti temu nevarnemu početju nastopamo kot iniciatorji velike kampanje čiščenja in nevtralizacije. Zakladniki svetega idealizma naših mučnikov in junakov se ne bomo ustrašili nikake ovire, ne oseb, ne stvari in smo odločeni, uporabiti vsakršno sredstvo, tudi najbolj nasilno, da bo le domovina rešena! Meščani odprite oči, nastavite ušesa in denuncirajte brez obzir! Prijavite nam vse one, ki žalijo ime Italije in vse one, ki kujejo zarote proti Italiji! Mi jih bomo ožigosali, kakor zaslužijo!

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Službo išče kontoristinja, zmožna slovenske in nemške korespondence, strojepisja, stenografije in knjigovodstva s prakso. Nastop takoj. Cenj. ponudbe na upravo »Mar. del.« 2-1

Za prodati je možka obleka in še druge razne stvari. Vprašanja: Aleksandrova cesta 44, vrata 20.

Proda se malo posestvo s 3 orali zemlje. Vprašanja: Bahčič, Morje pri Framu.

Proda se mnogo let obstoječa in dobro idoča česalnica za dame s kompletnim mebliranjem stanovanjem (4 sobe in kuhinja) v sredini mesta Zagreb. Vprašati je Koroščeva ul. 8-I, desno.

Proda se: Sobna in kuhinjska oprava iz trdega lesa s perilom in posodo vred. Vprašati pri Planincu, gostilna »Pri zlati hruški«.

Prenočišča

na sobnih posteljah se iščejo za 4 dni od 29. julija do 1. avgusta samo za boljše goste. Plača prav dobra. Vsaka družina naj da kako postelj ali vsaj kak divan na razpolago. Naznanila pismena ali ustmena sprejema Pisarna v Koroški cesti št. 1, I. nadstr. 3-2

Moderni osebni auto

s 4 sedeži se proda za 12.000 dinarjev. Naslov v upravnistvu.

Po ceni manufakturno blago

je dospelo iz inozemstva in se dobi pri

J. N. Soštarič, Maribor, Gosposka ul. 5

Sukno za moške obleke, meter kron 220—, 260—, 300— itd.

Hlačevina za moške obleke, meter kron 70—, 80—, 100— itd.

Izgotovljene moške obleke, suknene kron 1500—, 1800—, 2000— itd.

Izgotovljene moške obleke iz hlačevine, kron 600—, 700—, 800— itd.

Izgotovljene moške hlače iz hlačevine kron 140—, 160—, 180— itd.

Plavina, močna, meter kron 42—, 48— itd.

na dveh strani tisk, met. K 50—

Pri stari zalogi so se cene primerno znižale.

Velika izbira perila in pletenin lastnih izdelkov. 3-3

Sedlarji, pozor!

Lep Blank

dobite pri

usnarju Arminu Ellinger

Maribor, Kralja Petra trg 9.

Močne police

za skladišče se iščejo. Ponudbe z navedbo velikosti in cene na

anončni zavod „VEDEŽ“

Maribor, Gregorčičeva ulica 6. 3-2

Ure vseh vrst

zlatina in srebrnina po niž. cenah!

Popravila vsa v to stroko spadajoča se izvršujejo točno in ceno pri urarju

Lovrencu Stojec, Maribor

3-1 Aleksandrova cesta št. 30.

Jakob Lah, Maribor

Glavni trg 2.

Zaloga čevljev, gamaš, perila, potnih košar, tržnih torbic itd.

Najceneje! 10-10 Solidno!

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor

Slomšekov trg št. 6

Svoboden ogled! 217 Ceniki zastonj!

Kreditno društvo Mestne hranilnice v Mariboru, Orožnova ulica 2, I. nadstropje

sprejema vloge na tekoči račun in jih obrestuje po 4%, dovoljuje menične in kontokorentne kredite trgovcem in obrtnikom proti 6% obrestim brez drugih stroškov.

Prva jugoslovanska tovarna za usnje in čevlje na Bregu pri Ptujju

5-2

je pričela

z izdelovanjem torbic in drugega galanterijskega blaga iz naj-finejšega usnja.

V zalogi ima tudi prvovrstne gamaše lastnega izdelka.

➡ Naročila se izvršijo po najnižjih cenah. ➡

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

CENTRALA V LJUBLJANI

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju, ekspozitura Ptuj.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrti odstotkov čistih.

Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in prednime na vrednostne papirje in blago. Izvršuje vse bančne transakcije.

Zlatorog milo

je najboljša in najcenejša.

:: Povsod za dobiti! :: 10-8

Izdeluje kristalno sodo, sveče in toaletno milo.

Prva mariborska tovarna mila Maribor.

Podpirajte „Jugosl. Matico“!

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda

Tempel vrelec, namizna voda

Styria vrelec, medicinska voda

Donatski vrelec, medicinska

:: voda najmočnejše vrste. ::

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiča se v vseh prodajalnah in restavracijah. Pojasnila daje

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaška Slatina.